

EDITORIAL:

Publicat de: Primăria Comunei Vetiş

Editat de: KocsisPress SRL

Redactor-şef: Kocsis Zoltán

Redactor: Stan Sonia

Colaborator: Kocsis Amália

E-mail: kocsispress@gmail.com

ASFALTĂRI, CANALIZARE, STUDII ŞI PROIECTE – CÂTEVA DIN PLANURILE PENTRU ACEST AN

Potrivit legii, bugetul pentru anul următor se adoptă până la 31 decembrie. Însă nu se prea ţine cont de aceasta, deoarece în acest an România a avut buget la mijlocul lui martie. *pagina 2*

ACTIVITATEA POLIȚIEI LOCALE A FOST REORGANIZATĂ

Din 1 martie, numărul angajaţilor Poliţiei locale Vetiş se ridică la cinci. *pagina 3*

VLAD ENDRE SE REÎNTOARCE – PREMIERĂ ÎN OAR

După 103 ani, Vlad Endre s-a reîntors acasă în Vetiş! În după-amiaza zilei de 16 martie în căminul cultural din Oar a reînviat cea mai cunoscută legendă a locului. *pagina 4*

AU ADUNAT GUNOAI DE O REMORCĂ

Primăria comunei Vetiş a organizat în 30 martie o acţiune de strângere a gunoaielor de ampoare. Autorităţile au implicat şcolile locale, angajaţii Primăriei, Poliţia locală. *pagina 3*

JURNALUL de VETIŞ

INFORMAȚII DIN ACTUALITATEA COMUNITATII

APRILIE 2018

INFORMEAZĂ

WWW.VETIS.RO

REȚEAUA DE CANALIZARE ESTE ÎN SFÂRȘIT FINALIZATĂ!

În sfârșit s-a finalizat una dintre cele mai mari și totodată cele mai dificile și mai delicate investiții din comuna Vetiş. Construcția rețelei de canalizare din Vetiş și Oar a fost finalizată. Lucrările au început în 2012, dar din cauza greșelilor de proiectare și a atitudinii executantului au fost necesari aproape șapte ani pentru finalizarea acestora!

Construirea rețelei de canalizare în Vetiş și Oar a pornit în 2012 cu finanțarea venită din partea Fondului de Mediu. Însă lucrările au avansat încet și greoi, s-au întins și au fost chiar și suspendate.

”Când am reluat lucrările, am constatat că proiectele stației de pompare erau depășite și ineficiente. Ba mai mult, executantul tot întârzie efectuarea lucrărilor mai grele și mai delicate, iar în final le-a și abandonat”, își reamintește primarul Iuliu Ilyés. ”Nu am avut de ales, a trebuit să refacem proiectele inițiale din 2011, am reziliat contractul cu executantul și am organizat o nouă licitație.”

Din fericire însă, la sfârșitul lunii martie lucrările au fost finalizate. Rețeaua de 12,6 km din Vetiş, respectiv cea de 8,75 km din Oar sunt gata. Alături de acestea, din

sistem fac parte și patru stații de pompare în Oar și încă patru în Vetiş. Una dintre ele este pompa principală care menține sistemul sub presiune pompând apa uzată la stația din Micro 16 de unde este pompată mai departe la stația

de epurare a municipiului.

Valoarea totală a investiției este de 6,6 milioane lei.

În paralel s-a desfășurat și o altă investiție la fel de importantă, finalizată în primele luni ale anului 2018: realizarea racordurilor la rețeaua de canalizare. Investiția oferă posibilitatea ca circa 1700 de gospodării din Vetiş și Oar să se bранеze la rețeaua de canalizare, cel mai probabil începând cu luna mai. Din păcate nu

toate gospodăriile pot fi racordate, deoarece proiectele din 2011 nu acoperă integral totalitatea străzilor din cele două localități.

Primăria a elaborat deja documentațiile necesare pentru extindere, și, prin procedură de urgență începe lucrările pe străzile care urmează să fie asfaltate: în Oar pe străzile Stejarului, Salcânilor, Petőfi Sándor și Mare, iar în Vetiş pe strada Cireșului.

*Primăria Vetiş
și Consiliul Local
vă dorește
sărbători luminate
și Paște fericit!*

ASFALTĂRI, CANALIZARE, STUDII ȘI PROIECTE – CÂTEVA DIN PLANURILE PENTRU ACEST AN

Potrivit legii, bugetul pentru anul următor se adoptă până la 31 decembrie. Însă nu se prea ține cont de aceasta, deoarece în acest an România a avut buget la mijlocul lui martie, cauzând numeroase perturbări în activitatea autorităților locale. Astfel și Consiliul local Vetiş a putut aproba bugetul propriu doar la sfârșitul lui martie.

“**A**vem un buget bun, dar cu 2 milioane de lei mai puțin decât anul trecut”, a afirmat primarul Iuliu Ilyés. Deși în șoaptă, totuși menționăm că Guvernul a redus considerabil și la începutul anului trecut resursele financiare ale autorităților locale prin modificarea impozitului pe venit. “Datorită bugetului mai mic, trebuie să diminuăm cheltuielile de funcționare,

iar necesitățile crescute privind investițiile ne obligă să contractăm un credit”, explică primarul cum încearcă să compenseze situația și totodată să continue investițiile planificate.

Anul acesta în Vetiş se alocă 10 milioane de lei pentru investiții, din care 7 milioane din venituri proprii și 3 din împrumut bancar.

Una din cele mai importante investiții este continu-

area modernizării străzilor, începută în 2018. În Oar se vor moderniza străzile Boghiș, Stejarului, Salcâmlor, Petőfi Sándor, str. Mare – tronsonul 2 și ultima parte din str. Principală (până la cimitir), iar în Vetiş, două părți din str. Stejarului, cele trei porțiuni ale stăzii Cireșilor și str. Nouă. Ele se vor asfalta, iar acolo unde nu există, se vor săpa șanțuri și se vor construi trotuare.

Investiții la fel de importante sunt finalizarea rețelei de canalizare și realizarea celor de apă și canalizare pe străzile ce nu au fost cuprinse în proiectele inițiale (detalii în articolul Rețeaua de canalizare este în sfârșit finalizată). De asemenea se va extinde și rețeaua de gaze naturale în Vetiş, Oar și Decebal.

În bugetul din acest an s-au alocat bani și pentru elaborarea studiilor privind începerea construirii noii creșe, extinderea școlii și transformările de la căminul cultural din Vetiş.

Din fonduri europene, autoritățile vor amenaja în curtea cabinetului medical o pistă de skateboard și un parc de fitness în aer liber. Alături de acestea, se va renova și clădirea cabinetului medical.

Există speranțe că Apaserv va demara procedurile de achiziție publică pentru investiția ce include și construirea rețelelor de apă și canalizare din Decebal. Totodată, Primăria va întocmi documentațiile pentru modernizarea străzilor din Decebal pentru ca de îndată ce rețelele vor fi finalizate, să poată începe lucrările.

“Alături de asfaltarea străzilor, în a doua jumătate a anului dorim să organizăm licitațiile pentru execuția lucrărilor aferente ultimelor străzi din Vetiş și Oar. După finalizarea lor, în primăvară vom putea începe lucrările de modernizare. Deoarece cheltuielile vor fi acoperite din creditul bancar, nu va mai trebui să așteptăm după Guvern și buget”, a anticipat primarul Iuliu Ilyés.

CERCETĂRI ARHEOLOGICE ÎN VETIȘ

Primăria comunei Vetiş amenajează, cu sprijinul Uniunii Europene, un muzeu de istorie locală. O componentă a proiectului o reprezintă demararea săpăturilor arheologice pe raza comunei, sub coordonarea specialiștilor din țară și din Ungaria.

Printre altele, cercetările arheologice care vor începe în curând în Vetiş s-ar putea să lămurască și originea relicvelor descoperite ceva mai de vreme pe raza comunei. În prezent, specialiștii consideră că aceste artefacte datând din sec. III-IV (a.n. epocă imperială), printre care se numără și bucăți de ceramică romană, ar aparține fie vandalilor germani, fie sar-

maților (nomazii stepelor). Istorical local Török József, arheolog amator, a colectat

numeroase descoperiri, dar nu s-au efectuat săpături profesionale în zonă sau în jurul cimitirului reformat unde de asemenea, posibil să se odihnească în pământ relicve ce aparțin culturii otomani din epoca târzie a bronzului.

Așa cum am relatat în ediția anterioară, Muzeul Județean Satu Mare și Muzeul Jósa András din Nyíregyháza, în parteneriat cu localitățile Vetiş, Tășnad, Csenger și cu Fundația Societatea Geszterédi Aranyaszablya au câștigat un

proiect în cadrul Programului de cooperare transfrontalieră Interreg V-A România-Ungaria. Astfel mult visatul muzeu de istorie locală din Vetiş va deveni realitate! Totodată proiectul oferă posibilitatea de a demara săpăturile arheologice, care au început în ultimele zile din martie cu cercetarea de teren. Astfel, specialiștii din țară și din Ungaria își vor putea crea o imagine asupra locului unde merită să înceapă săpăturile. Obiectele ce vor fi găsite aici, vor îmbogăți secțiunea de arheologie a muzeului din Vetiş.

ANUNȚ!

Alături de secțiunea de arheologie, muzeul din Vetiş va avea și una de istorie, respectiv una de etnografie. Pentru dotarea ei, Primăria și Centrul Cultural din Vetiş roagă toți locuitorii care dețin obiecte vechi, fotografii, înscrisuri, vase etc, să le ofere muzeului. În săptămânile și lunile ce urmează, specialiștii vor încerca să ajungă la toate gospodăriile pentru a vedea ce obiecte de valoare găsesc în ceea ce privește istoria și tradiția comunității. Totodată roagă locuitorii să le ofere și pe acestea viitorului muzeu!

ACTIVITATEA POLIȚIEI LOCALE A FOST REORGANIZATĂ

Din 1 martie, numărul angajaților Poliției locale Vetiş se ridică la cinci. Edilii speră că odată cu creșterea numărului de personal și a prezenței lor pe străzi, vor reuși să asigure mai multă ordine și curățenie și vor reduce activitățile ilegale. Pentru acestea apelează și la contribuția locuitorilor.

Începând cu 1 martie,

în comuna Vetiş sunt cinci polițiști locali. Acesta este numărul maxim de posturi prevăzut de legislație și de structura personalului. Modificarea numărului de personal implică și modificarea programului: polițiștii locali vor petrece mai mult timp pe teren, lucrând în două ture, și după-amiaza târziu, seara și noaptea.

Conducerea Primăriei, în a cărei subordine și sub coordonarea căreia funcționează Poliția locală, speră că schimbările vor reduce sau elimina împrăștierea gunoaielor pe drumurile agricole, pe dig și pe malul Someșului, respectiv tăierea ilegală a copacilor de pe malul râului. Totodată polițiștii locali vor verifica pe străzile

modernizate, dacă locuitorii mențin curățenia trotuarelor din fața imobilelor, întrețin șanțurile, au tăiat crengile care ies peste garduri, acestea fiind obligațiile lor. Cei care nu se vor conforma, se pot aștepta la avertismente și amenzi conform hotărârii Consiliului Local.

”Acesta este singurul mod de a-i prinde și pedepsi pe

cei care împrăștiie gunoaie sau taie ilegal copaci”, consideră Iuliu Ilyés. ”Cu toții ne dorim ordine și curățenie! De aceea facem apel către populație să anunțe de îndată Poliția locală atunci când văd sau constată ceva deranjant”, sună solicitarea primarului.

Numărul de telefon al Poliției locale Vetiş este 0786185259.

AU ADUNAT GUNOAIE DE O REMORCĂ

Primăria comunei Vetiş a organizat în 30 martie o acțiune de strângere a gunoaielor de amploare.

Autoritățile au implicat școlile locale, angajații Primăriei, Poliția locală, cărora li s-au alăturat în număr mare pă-

rinți și voluntari. În total, peste 100 de persoane (cam 100 de copii, 14 profesori și 12 părinți) au răspuns afirmativ la solicitare, și-

au tras mânușile, au apucat sacii și au pornit pe drumul dintre Vetiş și Oar, pe digul Someșului, respectiv pe străzile mai importante din reședința de comună, sacrificându-și timpul liber pentru a aduna ceea ce alții

au împrăștiat în mod iresponsabil.

Potrivit cerințelor, mizeriile au fost adunate selectiv, separat cele reciclabile și separat cele care nu sunt bune de nimic. Sacii, mânușile și instrumentele necesare au

fost asigurate de autoritățile locale.

În cadrul acțiunii cantitatea totală de gunoaie a umplut o remorcă întregă. În cele ce urmează, autoritățile preconizează să repete acțiunea de curățenie.

VLAD ENDRE SE REÎNTOARCE – PREMIERĂ ÎN OAR

După 103 ani, Vlad Endre s-a reîntors acasă în Vetis! În după-amiaza zilei de 16 martie, din bunăvoința elevilor Școlii Gimnaziale Oar, în căminul cultural din Oar a reînviat cea mai cunoscută legendă a locului.

Căminul cultural a fost arhiplin, iar interesul nu ar fi putut fi mai mare nici dacă însuși Vlad Endre ar fi revenit de pe frontul din Galiția, care a marcat sfârșitul destinului său. Desigur, nici nu poate fi vorba despre așa ceva, deoarece tânărul de 22 de ani s-a reîntors pe plaiurile natale "doar" în muzicalul Gardienilor moștenirii noastre. Acest grup de copii entuziasmați "a adoptat" Capela Vlad Endre în încercarea de a face, prin activitatea lor

plină de sacrificii, cât mai cunoscut acest monument, acest altar unic, în felul său, în lume.

La început au fost 13, dar pe parcurs unii au renunțat și astfel, în final, doar opt copii au urcat pe scenă. Scenariul a fost scris de istoricul local și poetul Török József, pe baza manuscriselor tatălui, Vlad Carol. Deoarece acesta și-a așternut gândurile pe hârtie în versuri, și textul piesei de teatru a fost scris tot în versuri. Tot Török a scris și cântecele piesei,

care au fost puse pe note de Karasi Csaba și Lázár Károly.

În piesă, Endre, interpretat de Boros Benjámín, se reîntoarce doar simbolic, doar sufletul său revine la părinți, în timp ce trupul său rămâne undeva pe front. Piesa prezintă modul în care Endre își ia rămas bun de la părinți, de la tatăl său (Somi Alex) și mama sa (Ianuczás Viktória), de la surorile sale: Iuliana (Vălean Bianca), Elisabeta (Simon Bettina), Susana (Kis Erika) și Rozalia (Vălean Alina), respectiv

încercarea disperată a celor de acasă de a afla ce s-a întâmplat cu fiul lor. Kis Patrik Lóránd a jucat ingraturul rol al funcționarului care le comunică că nu știe nimic despre soarta lui Endre, al cărui suflet se reîntoarce, în final, acasă, și, în urma visului său, Carol construiește altarul

care îi va păstra memoria.

Ropotul de aplauze de la sfârșitul piesei a fost pe deplin meritat, deoarece tinerii au excelat în acest gen dificil care presupune și cântat, alături de interpretarea rolului.

RECONSTRUCȚIA 3D A FOSTULUI CONAC SZERDAHELYI A FOST REALIZATĂ ÎN ANGLIA

Conacul ar putea fi podoaba comunei Vetis, dacă nu ar fi fost demolat în primul deceniu al acestui mileniu. Cu toate acestea, un tânăr a fost fascinat de lumea Conacului Szerdahelyi și a realizat în Anglia reproducția virtuală a acestuia.

Cu câțiva ani în urmă, părinții tânărului Sárvári Tibor Joe au cumpărat o casă în Oar. Urmarind postările istoricului local Török József, el a remarcat conacul construit de Szerdahelyi Pál în 1867. Tânărul locuiește în Londra și lucrează ca arhitect designer,

iar diploma și-a obținut-o în Danemarca, în Aalborg.

"Nu sunt bogat, dar aș realiza cu plăcere reconstrucția 3D a conacului", a venit la un moment dat propunerea din partea lui. "Aprecierea patrimoniului cultural transilvănean înseamnă mult pentru mine și aș dori să prezint

ELEVII DIN OAR – EXCURSIE PRIN JUDEȚUL SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG

În cadrul proiectului transfrontalier menit să faciliteze relațiile de colaborare între școli și să dezvolte relațiile interpersonale, la mijlocul lui martie, peste 20 de copii din Oar au făcut o excursie de 2 zile în județul învecinat.

Școala Gimnazială Oar s-a alăturat Programului "Împreună, ca frați" (Együtt testvérként) lansat de Ministerul Resurselor Umane din Ungaria, în cadrul căruia vor dezvolta activități și acțiuni comune împreună cu școlile de peste hotare.

În lunile septembrie și octombrie, elevii din Ungaria au făcut, în cadrul programului, o vizită în Oar, iar pe 18-19 martie a fost rândul celor din Oar să că-

lătoreacă. La excursie au participat 21 de elevi însoțiți de profesoara de limba maghiară Vas Edith și de directorul Szénás Barnabás. În cadrul excursiei, ei au vizitat localitățile Eceda Mare, Botpalád, Nyírmeggyes, Petneháza, Nyírtass (inclusiv Distileria Magyar Talléros) și Castelul Luby din Nagyar, dar au făcut cunoștință – printre altele - și cu floorball-ul.

Activitățile din cadrul

programului, la care alături de Șc. Gimnazială Oar mai participă Șc. Gimnazială Tas Vezér (Nyírtass), Șc. Gimnazială Arany János (Nyírmeggyes), Șc. Gimnazială Szabó Magda (Botpalád), Șc. Gimnazială Petneházy Dávid (Petneháza), Șc. Gimnazială și Liceul Reformat Ecsedi Báthori István (Eceda Mare), se vor încheia la vară cu o tabără comună pe malul Lacului Balaton.

logodnicei mele armene cât mai mult din acesta", ne-a relatat Sárvári.

La baza muncii lui au stat numeroasele fotografii despre exteriorul, interiorul și demolarea clădirii care a stat cândva în locul actualului sediu al Primăriei, plus o hartă a satului din acea vreme care ilustrează castelul și parcul, rapoarte scrise și relatări, toate adunate și puse la dispoziția de către Török Iosif.

După moartea lui Szerdahelyi Pál, președintele Tribunalului Regal Maghiar, conacul a fost moștenit de fiul său Ágoston, iar după decesul acestuia a fost cumpărat de moșierul Német Elemér. Castelul și moșia le-au aparținut până în anii 1950 când, împreună cu fiul său Tibor, au fost deportați ca și chiaburi. În perioada comunistă conacul a servit ca birouri pentru CAP, grădiniță, magazie, dispensar veterinar,

locuință socială, bibliotecă, cârciumă. Cu toate că nu s-a cheltuit pentru renovare, măcar a fost folosit. Sfârșitul a venit atunci când, din cauza degradării totale, edilii de atunci au decis să-l demoleze, în mai multe etape, în perioada 2010-2011, pentru a face loc noului sediu al Primăriei.

Deși doar virtual, totuși, din bunăvoința lui Sárvári Tibor Joe, Conacul Szerdahelyi mai poate fi vizitat încă.